

Uitleg over elektronische gegevensuitwisseling tussen huisartsen en ziekenhuizen

LHV, februari 2019

Inleiding

Op het moment dat zorgverleners gegevens van patiënten met elkaar uitwisselen in het belang van goede zorg, gelden er wettelijke regels. De bestaande wetgeving – zoals de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (Wgbo) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) – verplicht zorgverleners zorgvuldig met medische gegevens om te gaan. Er wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds het *actief* delen van gegevens tussen de betrokken zorgverleners en anderzijds het *beschikbaar stellen* van gegevens voor latere raadpleging door andere zorgaanbieders, bijvoorbeeld door middel van een zorgverlenersportaal.

Actief gegevens uitwisselen bij verwijzing mag nog steeds

Het is essentieel om actief en tijdig cruciale informatie uit te wisselen met andere bij de behandeling betrokken zorgverleners op daarvoor aangewezen momenten. Zoals bij het verwijzen van een patiënt door de huisarts naar het ziekenhuis of de specialist. Dat geldt ook nadat het consult bij de specialist heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld door middel van het sturen van een specialistenbrief naar de huisarts. Daarnaast zijn er elektronische middelen die het veilig uitwisselen van gegevens tussen huisarts en specialist faciliteren en voldoen aan de Richtlijn informatie-uitwisseling tussen Huisarts en Specialist. Denk aan veilige e-mail of berichten uitwisselen via een verwijsapplicatie.

(Meer uitleg over veilige e-mail vindt u op de website van de LHV: www.lhv.nl/uw-praktijk/ict/informatiebeveiliging-de-huisartsenzorg).

Zorgverlenersportaal: toestemming bij beschikbaar stellen van gegevens

De eerdergenoemde wetten richten zich niet specifiek op elektronische gegevensuitwisseling. De Wet aanvullende bepalingen bij verwerking van persoonsgegevens in de zorg doet dat wel. Deze wet verplicht een zorgaanbieder om zijn patiënt te informeren over en uitdrukkelijke toestemming (opt-in) te vragen voor het beschikbaar stellen van de patiëntgegevens uit het medisch dossier van die zorgaanbieder via een elektronisch uitwisselingssysteem. Het Landelijk Schakelpunt (LSP), maar ook het zorgverlenersportaal van het ziekenhuis zijn voorbeelden van elektronische uitwisselingssystemen. Via een zorgverlenersportaal van een ziekenhuis kunnen andere zorgaanbieders, zoals de huisarts, inzage krijgen in de medische gegevens die in het ziekenhuis EPD zijn opgeslagen. Daarvoor zal (de medisch specialist van) het ziekenhuis dus eerst aan de patiënt moeten vragen of die ermee akkoord is dat andere zorgverleners die hem behandelen, zoals de huisarts, ook zijn medische gegevens in het ziekenhuis EPD kunnen inzien. Deze toegang tot ziekenhuis EPDs voor huisartsen is van grote toegevoegde waarde voor de patiëntenzorg, omdat hiermee kan worden zorggedragen dat de huisartsen- en medische-specialistische zorg goed op elkaar aansluiten en dubbele (laboratorium)onderzoeken kunnen worden voorkomen. Het is dus belangrijk dat patiënten wordt gevraagd om hiervoor toestemming te geven.

Advies: ga met elkaar in gesprek

We raden huisartsen(vertegenwoordigers) en ziekenhuizen aan om hierover samen afspraken te maken die binnen de wettelijke kaders vallen.

Zo mag het actief delen van gegevens in het kader van een verwijzing zonder expliciete toestemming. Ook kan het technisch mogelijk gemaakt worden dat de huisarts terugkoppeling van gegevens in het kader van een verwijzing kan *raadplegen* zonder expliciete toestemming. Daarnaast kunt u met elkaar aanvullende afspraken maken over het *beschikbaar stellen* van gegevens. Zo kan het ziekenhuis patiënten actief benaderen om toestemming te geven aan het ziekenhuis om gegevens beschikbaar te stellen aan de huisarts.

Daarbovenop blijft het cruciaal om in het kader van kwaliteit van zorg actief en tijdig patiëntgegevens naar de huisarts te sturen, bijvoorbeeld via een veilige e-mail applicatie.

Vuistregels daarbij:

De toestemming van de patiënt voor het uitwisselen van diens patiëntgegevens kan bestaan uit *veronderstelde* toestemming of uit *expliciete* toestemming.

Expliciete toestemming van de patiënt is *vereist* voor het beschikbaar stellen van medische gegevens voor raadpleging door een andere zorgaanbieder via een elektronisch uitwisselingssysteem. Tenzij het gaat over terugkoppeling van gegevens in het kader van een verwijzing; dan is expliciete toestemming niet noodzakelijk.

Expliciete toestemming is *niet vereist* als gegevens worden verstrekt aan een vervanger of waarnemer van de huisarts of bij een verwijzing van de huisarts naar en terugkoppeling door de medisch specialist. Wel is het daarbij van belang dat de gegevensuitwisseling beperkt blijft tot hetgeen noodzakelijk is voor de door de ontvangende zorgaanbieder te verrichten werkzaamheden.

Wet- en regelgeving

[Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst \(Wgbo\)](#)

[Algemene Verordening Gegevensbescherming \(AVG\)](#)

[Wet aanvullende bepalingen bij verwerking van persoonsgegevens in de zorg \(Wabvpz\)](#)

[Richtlijn informatie-uitwisseling tussen Huisarts en Specialist \(NHG, FMS\)](#)

[Richtlijn omgaan met medische gegevens \(KNMG\)](#)